

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.9
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.6/7 din 30.05.2014*

CURRICULUM

la disciplina

Importanța și necesitatea implicării comunității în activitatea de probațiune.
(consilieri de probațiune)

AUTOR:

MAHU Iurie,
Șef Serviciu resocializare
Oficiului central de probațiune

_____ **AVIZAT**
Șef Direcție instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2014

I. PRELIMINĂRI

Relațiile de parteneriat pot să înceapă la diferite etape de identificare și soluționare a problemelor infracționale. La inițierea unei relații de parteneriat, este necesar de a identifica clar natura problemelor care urmează a fi soluționate și de a determina dacă există metodele adecvate de prevenire sau dacă pot fi dezvoltate asemenea metode. Ulterior, trebuie de determinat dacă există o instituție care poate să-și asume responsabilitatea sau este nevoie de o nouă agenție sau este nevoie de un nou parteneriat. Existența mai multor parteneriate în același domeniu trebuie examinat cu prudență, astfel încât responsabilitățile partenerilor să nu se suprapună. Cursul de instruire inițială este destinat persoanelor care nu au experiență profesională în domeniul probațiunii. Cursul își propune să contribuie la cunoașterea privind:

- reglementări interne referitor la activitatea de colaborare;
- importanța colaborării OCP cu instituții din comunitate
- etapele unor parteneriate durabile ale OCP
- valorificarea parteneriate
- organizațiile și instituțiile din comunitate ce pot contribui la realizarea planului probațional
- premisele parteneriatelor durabile

Curriculumul înglobează trei dimensiuni: cunoaștere, aplicare, integrare. Cunoașterea include acumulare de informație și sistematizare de concepte în domeniul probațiunii. Aplicarea și integrarea presupune formarea și dezvoltarea capacităților de transfer a cunoștințelor teoretice și de utilizare a abilităților practice în activitatea profesională cotidiană, la soluționarea situațiilor problemă și la rezolvarea sarcinilor cu grad avansat de complexitate.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei va obține următoarele competențe:

- aplicare în practică prevederile actelor normative;
- respectarea reglementărilor interne referitor la activitatea de colaborare;
- aplicarea procesului de colaborare cu alte organe;
- organizarea și planificarea colaborării cu alte organisme publice și nonguvernamentale;

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil:

- să recomande soluții pentru depășirea dificultăților în lucrul cotidian;
- să propună modalități de colaborare;
- să înainteze propuneri referitor la lucrul de conlucrare;

- să aplice în practică prevederile actelor normative;
- să respecte reglementări interne referitor la activitatea de colaborare;
- să aplice procesul de colaborare cu alte organe;
- să organizeze și să planifice colaborarea cu alte organisme publice și nonguvernamentale;
- să recomande modalități de colaborare în comunitate.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Importanța și necesitatea implicării comunității în activitatea de probațiune.	MAHU Iurie	14	4	10	Teste pentru verificarea cunoștințelor

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr.d.o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Colaborarea organelor de probațiune cu alte autorități și organizații	2	4
2.	Premisele parteneriatelor durabile.	2	6

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
<i>Tema 1. Colaborarea organelor de probațiune cu alte autorități și organizații</i>		
<i>Ore curs</i> <ul style="list-style-type: none"> • Rolul instituției probațiunii la nivel de comunitate • Implicarea comunității în resocializarea și reintegrarea subiecților probațiunii. • Reglementări interne referitoare la activitatea de colaborare. <i>Ore practice</i>	Curs-prelegere Proiector/laptop	Lectura surselor bibliografice.

<ul style="list-style-type: none"> • Analiza rolul instituției probațiunii la nivel de comunitate • Procedura și metodologia implicării comunității în resocializarea și reintegrarea subiecților probațiunii. • Identificarea reglementări interne referitoare la activitatea de colaborare. 	<p>Seminare. Tabla flipchart. Tehnica de calcul</p>	
<p>Tema 2. Premisele parteneriatelor durabile.</p>		
<p><i>Ore curs</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Parteneriate durabile ale serviciului de probațiune. • Misiunea, atribuțiile și competențele actualilor și potențialilor parteneri ai probațiunii. • OG și ONG. <p><i>Ore practice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificarea etapelor unor parteneriate durabile ale serviciului de probațiune. • Analiza misiunii, atribuțiilor și competențelor actualilor și potențialilor parteneri ai probațiunii. • Stabilirea contactelor cu OG și ONG. 	<p>Curs-prelegere Proiector/laptop</p> <p>Seminare. Studiu de caz. Tabla flipchart.</p>	<p>Lectura surselor bibliografice.</p>

VII. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuu și la final.

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- răspunsuri verbale, participare la dezbateri/studii de caz;
- prezentarea de lucrări individuale;
- prezentări de informații etc.
- participarea audienților în cadrul orelor practice;
- realizarea activităților individuale;
- susținerea unei testări care vor conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor;

B. Evaluarea finală se va efectua sub forma unui colocviu diferențiat la finele disciplinei de studiu prin soluționarea situațiilor de caz.

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Acte normative:

- 1) **Codul Penal** al Republicii Moldova din 18.04.2002, Monitorul Oficial, nr. 72-74 din 14.04.2009;
- 2) **Codul de Procedură Penală** al Republicii Moldova din 14.03.2003, Monitorul Oficial, nr.104-110 din 07.06.03;
- 3) **Codul de executare** al Republicii Moldova din 24.12.2004, Monitorul Oficial, nr. 214-220 din 05.11.2010;
- 4) **Legea cu privire la probațiune** nr.8 din 14.02.08, Monitorul Oficial, nr.103-105 din 13.06.08;
- 5) **Legea cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție** nr. 297 din 24.02.99, Monitorul Oficial, nr. 39-41 din 22.04.99;
- 6) **Legea privind administrația publică locală** nr. 436 din 28.12.2006, Monitorul Oficial, nr. 32-35 din 09.03.2007;
- 7) Hotărârea Guvernului nr. 918 din 05.10.1999 **cu privire la crearea Centrului coordonator de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție**, Monitorul Oficial, nr. 112-114 din 14.10.1999;
- 8) Hotărârea Guvernului nr. 331 din 23.04.2009 **cu privire la unele măsuri de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție**, Monitorul Oficial, nr. 86-88 din 08.05.2009;
- 9) **Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1643 din 31.12.2003**, Monitorul Oficial, nr. 16-18 din 23.01.2004),
- 10) **Regulamentul privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 827 din 10.09.2010**, Monitorul Oficial, nr. 166-168 din 14.09.2010);
- 11) **Regulamentul Consiliului Centrului coordonator de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție**, aprobat prin decizia Consiliului la nr.3 din 30.12.08;
- 12) **Ordin nr. 560 din 31.12.2008 cu privire la aprobarea condițiilor și formei contractului de acordare a asistenței psihosociale persoanelor liberate din locurile de detenție și a regulilor privind modul de întocmire a referatului prezentințial de evaluare a personalității** (Monitorul Oficial, nr. 10-11 din 23.01.2009);
- 13) **Instrucțiunea cu privire la activitatea de probațiune sentințială în comunitate în privința condamnaților adulți și minori**, aprobată prin Ordinul nr. 92 din 30 mai 2011;

Reglementări internaționale:

- 1) **Convenția europeană cu privire la supravegherea condamnaților condiționali sau infractori liberați condiționat;**
- 2) **Regulile minimale ale Națiunilor Unite pentru elaborarea unor măsuri neprivative de libertate (Regulile de la Tokyo) 45-110 din anul 1990, Cea de-a 68-a ședință plenară, 14 decembrie 1990;**
- 3) **Principiile Națiunilor Unite pentru prevenirea delincvenței juvenile (Principiile de la Riyadh), Rezoluția 45/112 14 decembrie 1998, (a 68-a Sesiune Plenară);**
- 4) **Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de Miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a vice-miniștrilor;**
- 5) **Recomandarea (2000) 22 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre privind îmbunătățirea aplicării normelor europene cu privire la sancțiunile și măsurile comunitare, adoptată de Comitetul de Miniștri pe 29 noiembrie 2000 la a 731-a întâlnire a vice-miniștrilor;**
- 6) **Recomandarea Rec (2003) 22 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre privind liberarea condiționată (parole), adoptată la 24 septembrie 2003 la cea de-a 853-a întrunire a vice-miniștrilor;**
- 7) **Recomandarea CM/Rec (2010) 1 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre cu privire la Regulile de Probațiune ale Consiliului Europei, adoptată de către Comitetul de Miniștri la 20 ianuarie 2010, la cea de-a 1075-a adunare a vice-miniștrilor;**

Practica judiciară:

- 1) **Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.6 din 14 noiembrie 2008 cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărîrilor judecătorești cu caracter penal;**
http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTARIREA%20nr.%206%20_2008_%20cu%20privire%20la%20%20practica%20aplicarii%20unor%20prevederi%20ce%20reglementeaza%20punerea%20in%20aplicare%20a%20hotararilor%20judecatoresti%20cu%20caracter%20penal.pdf;
- 2) **Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.8 din 4 iulie 2005 despre aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației naționale și internaționale privind aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității și executarea acestei pedepse (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2005, nr.12, pag.15);;**
[http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTARIREA%20nr.%208%20\(%2005\)Despre%20aplicarea%20de%20catre%20instanțele%20judecătorești%20a%20unor%20prevederi%20ale%20legislației.pdf](http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTARIREA%20nr.%208%20(%2005)Despre%20aplicarea%20de%20catre%20instanțele%20judecătorești%20a%20unor%20prevederi%20ale%20legislației.pdf);

- 3) Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.39 din 22 noiembrie 2004 cu privire la **practica judiciară în cauzele penale privind minorii** (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2005, nr.7, pag.6);
[http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTĂRÎREA%20nr.39%20\(2004\)Cu%20privire%20la%20practica%20judiciară%20în%20cauzele%20penale%20privind%20minorii.pdf](http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTĂRÎREA%20nr.39%20(2004)Cu%20privire%20la%20practica%20judiciară%20în%20cauzele%20penale%20privind%20minorii.pdf);
- 4) Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.16 din 31 mai 2004 cu privire la **aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale**, (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2004, nr.6, pag.22);
[http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTĂRÎREA%20nr.16\(2004\)Cu%20privire%20la%20aplicarea%20în%20practica%20judiciară%20a%20principiului.pdf](http://www.csj.md/admin/public/uploads/HOTĂRÎREA%20nr.16(2004)Cu%20privire%20la%20aplicarea%20în%20practica%20judiciară%20a%20principiului.pdf)

Literatură de specialitate:

- 1) Dolea I., Zaharia V., Revista de științe penale, supliment 2007, **Culegere de acte naționale și internaționale în domeniul penal**, volumul I, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2007;
- 2) Ciobanu V., Rotaru V., Zaharia V., Dolea I., **Justiția Juvenilă; Instituția probațiunii în sistemul de drept al Republicii Moldova; Medierea penală**. PNUD Moldova, Institutul Național al Justiției. - Ch. : ELAN POLIGRAF S.R.L., 2009 – (Seria: Suporturi de curs). – Cartea a 11-a. – 296 p.
- 3) Zaharia V., Popa Vl., Popa V., Astrahan L., **Ghidul consilierului de probațiune**, - Ch.: Tipogr. „Bons Offices” S.R.L., 2009, 220 p. ;
- 4) Zaharia V., Popa V., Rotaru V., Martin D., Beldiga C. **Alternative la detenție. Raport de evaluare**. - Ch. :,„Helmax-Exim” SRL, 2009, 184 p. ;
- 5) Dolea I., Zaharia V., Rotaru V., Popa V., **Probațiunea în Republica Moldova. Raport de monitorizare**. - Ch.: Tipogr. „Bons Offices” S.R.L., 2011, 100 p. ;
- 6) Florian Gh., Zaharia V., Dilion M., Popa V., Moraru-Chilimar R., **Probațiunea prezentțială în privința minorilor. Teorie și practică**, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2005;
- 7) Ulianoschi X., Mîrza V., Golubțov I., Rijicova S., „**Ghid privind munca neremunerată în folosul comunității aplicată față de minori**”, IRP, Chișinău, 2006;
- 8) Vulpescu A., N. Canțer, D. Postu, Iu. Adam, „**Pregătirea pentru liberare a deținuților**”, IRP, Chișinău, 2007;
- 9) Caciamac L., Zaharia V., Canțer N., Postu D., **Raportul misiunii de evaluare a necesităților în domeniul pregătirii pentru liberare a deținuților**. - Institutul de Reforme Penale. – Ch. : Helmax-Exim, 2006 (Tipogr. „Bons Offices”), 92 p. ;
- 10) Cojocar V., Zaharia V., Cepraga I., Adam Iu., Vulpescu A., **Pregătirea pentru liberare a deținuților**. - Ch. :,„Cu drag” SRL, 2009, 196 p. ;

- 11) Prițcan V., Gribincea T., Moraru-Chilimar R., Cojocaru A., Fiscuci C., Popa V., Dumbrăveanu V., Lungu V., Popovici M., **Reintegrarea socială a persoanelor liberate din locurile de detenție. Ghid practic**, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2007;
- 12) Dolea I., Zaharia V., Ardeleanu D., Cepraga I., Șarban S., **Capacități și abilități de reintegrare socială a deținuților**. Cercetare sociologică. - Institutul de Reforme Penale – Ch. : „Bons Offices” SRL, 2009, 56 p. ;
- 13) Ciobanu D., Bolotovici L., Popa V., Gribincea T., Zaharia V., **Reintegrarea socială a persoanelor liberate din locurile de detenție**, IRP, Chișinău, 2009;
- 14) Zaharia V., Pistrinciuc V., Racu A., **Raport de monitorizare și evaluare a activității de reintegrare socială a persoanelor liberate din locurile de detenție**. - Ch. : „Cu drag” SRL, 2009, 36 p. ;
- 15) Zaharia V., Harconiță N., Popa V., **Ghid de implicare comunitară în activitatea de probațiune în privința minorilor**. - Ch.: „Bons Offices” S.R.L., 2010, 68 p.;
- 16) Anton M. Van Kalmthout, **Reintegrarea socială și supravegherea infractorilor în opt țări europene**, Craiova, 2004;
- 17) Durnescu I., **Manualul consilierului de reintegrare socială și supraveghere**, Craiova, 2001;
- 18) <http://www.irp.md/probatiune.php>;
- 19) <http://www.justice.gov.md>;
- 20) <http://www.cepprobation.org/>
- 21) www.probatiune.gov.md